

Тема: Засоби спілкування

Мета: формувати уявлення про ознаки вербальної і не вербальної комунікації розширити та поглибити поняття активного і пасивного слухання; навчити уникати непорозумінь у спілкуванні; розвивати комунікативні навички. Виховувати культуру спілкування.

Хід уроку

Життя — це найбільша цінність, якою володіє людина. А найбільша розкіш у житті — це «розкіш спілкування».

Екзюпері

I. Організація та мотивація навчальної діяльності учнів.

II. Актуалізація опорних знань

Асоціативний куш.

— Що означає спілкуватися ?

- 1. Що називають комунікацією?**
- 2. Яку людину можна вважати комунікабельною?**
- 3. Що таке мовлення?**
- 4. Що означає «культура мовлення»?**
- 5. Чи потрібно майбутнім перукарям знати психологію спілкування?**
- 6. Яке спілкування ми називаємо професійним?**
- 7. Дайте визначення поняттю спілкування.**
- 8. Назвіть види спілкування.**

III. Мотивація навчальної діяльності.

Дитина в момент народження лише кандидат у людину, але вона не може стати людиною в ізоляції: їй потрібно навчитися стати людиною в спілкуванні з людьми. А. П'єрон.

(згадайте Мауглі, Робінзона Крузо).

Уявіть, що ви не можете говорити, ваші дії. Як ви можете передавати інформацію?

IV. Опрацювання навчального матеріалу

Життя кожної людини від самого її народження і до смерті проходить серед людей. Без їхньої допомоги вона не може навчитися навіть ходити, не кажучи вже про її життєві функції. Жодна людина не існує сама по собі. Кожний із нас може жити серед людей і пов'язаний з ними безліччю найрізноманітніших відносин. Формою такого взаємозв'язку є спілкування. Лише у спілкуванні із собі подібними людина пізнає найбільші цінності людського життя — дружбу і любов.

— **спілкування** — це процес взаємодії між людьми, в якому відбувається обмін діяльністю, інформацією, досвідом, уміннями й навичками, результатами праці. У більш вузькому розумінні **спілкування** — це процес обміну інформацією та досвідом. Людське спілкування завжди було в основі соціального буття, проте прямим об'єктом психологічного й соціального аналізу воно стало тільки у XX ст. Ми знаємо, що за визначенням ВОЗ: **«Здоров'я – це стан повного фізичного, соціального, психічного та духовного благополуччя»**. Кожній людині тією чи іншою мірою властива потреба у спілкуванні. З одного боку, це потреба у нових враженнях, почуттях, знаннях, а з іншого — це потреба поділитися з кимсь власними переживаннями й думками. Тому спілкування виконує такі функції, як обмін інформацією, можливістю зрозуміти один одного та регулювання спільної діяльності. У більшості випадків кожна людина має певне коло знайомих або друзів, з якими вона спілкується найбільш охоче.

Коли вітаємося, тиснемо одне одному руки, розмовляємо по телефону, відправляємо SMS-повідомлення, спілкуємося в Інтернеті — здійснюємо **комунікації**. Завдяки їм обмінюємося думками і враженнями, пізнаємо світ, людей і самих себе. Людину, яка доброзичливо спілкується, з якою інші спілкуються із

задоволенням, називають комунікабельною. Така людина добре володіє комунікативними вміннями та навичками, уміє **ефективно здійснювати комунікації**.

Комунікація відбувається тільки тоді, коли одна сторона пропонує інформацію, а друга її сприймає.

Засоби комунікації.

Спілкування і комунікація здійснюються різними засобами:

Зазвичай, ми з вами спілкуємось мовою слів - вербальне (мовленнєве) спілкування. Але існує інша мова - невербальна, де кожен жест означає слово. Ви, напевно, бачили передачі, де текст диктора перекладається на мову жестів, розроблену для глухих і глухонімих. Існує театр міміки і жестів, де протягом усього спектаклю не вимовляється жодного слова. Вся вистава складається з поз, міміки і жестів акторів. Виразні рухи говорять про почуття, настрій людини та її ставлення до співрозмовника.

♦ **вербальними** (усно чи письмово);

Вербальне
відбувається за допомогою слів
(усно чи письмово)

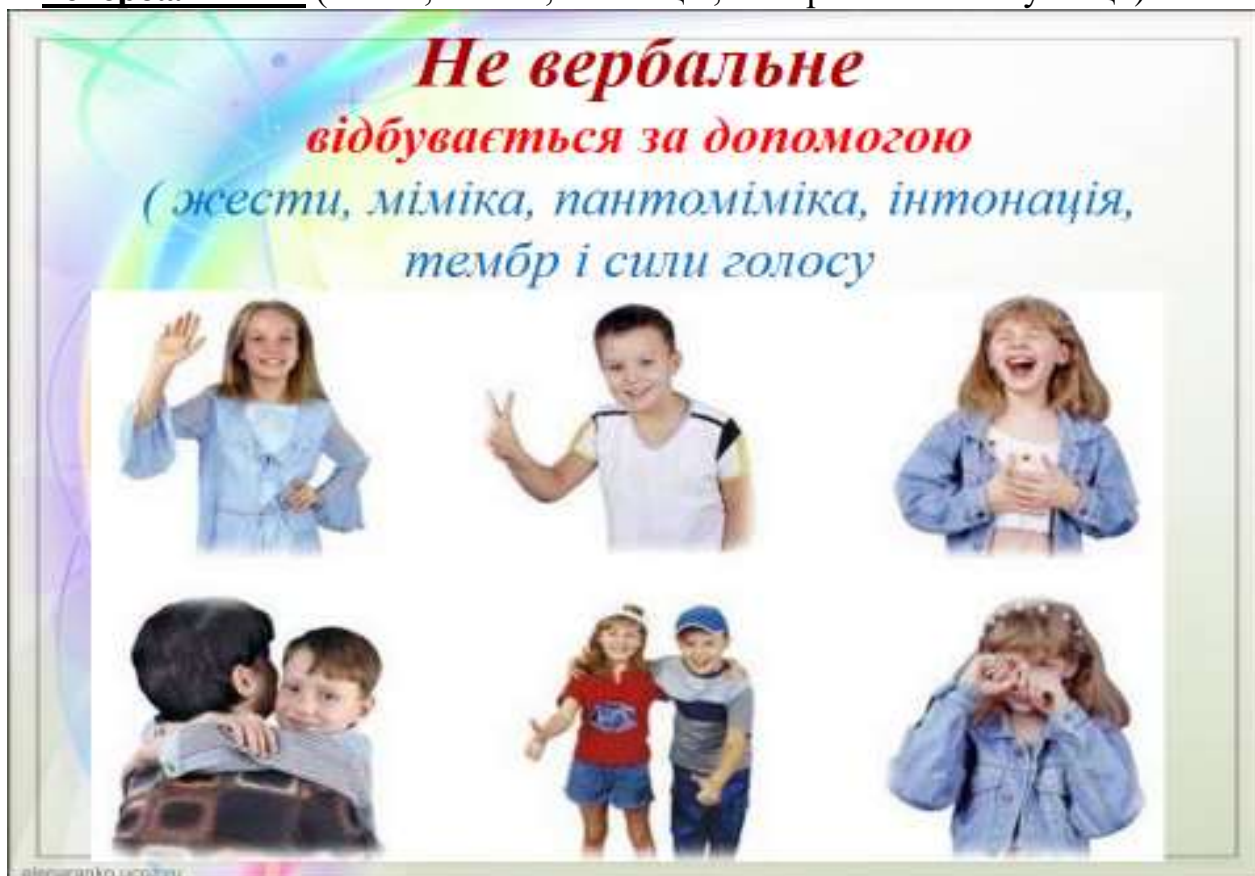

**Мова є найважливішим засобом
спілкування між людьми**

*Мова - засіб висловлення думки
І жива надія, неба синь.
Нею користуйсь, як подарунком,
Тільки збережи і не покинь.*

♦ **невербальними** (жести, міміка, інтонація, тембр і сила голосу тощо)

Міміка – це виразні рухи
м'язів обличчя

Жести – це виразні рухи
частин тіла

Іноді співрозмовники сприймають комунікацію за допомогою невербальних засобів краще, ніж вербальне спілкування. Словами передається інформація. Жестами, інтонацією, поглядом можна без слів висловити різне ставлення до цієї інформації.

Буває, що підліткам важко почати або закінчити розмову. Під час розмови вони поведуться нестримно, перебивають співрозмовника, не дослухавши, критикують його, ображаються. Під час такого спілкування може виникнути відчуття непорозуміння, взаємна образа.

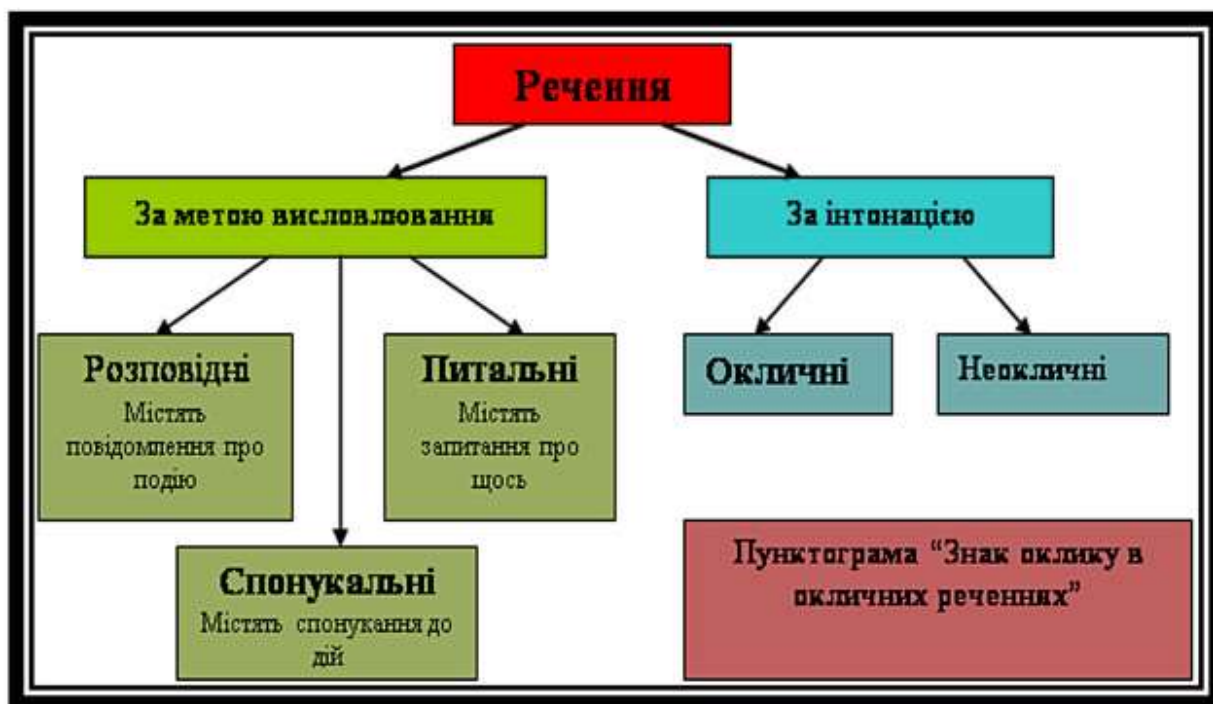
Щоб отримувати задоволення від спілкування, треба розвивати навички комунікації, навички ефективного спілкування.

Навички спілкування.

Навички ефективного спілкування допомагають досягти поваги, визнання й успіху. Чи можна навчитися ефективно спілкуватися? Яких навичок треба набути? Яких порад слід дотримуватися?

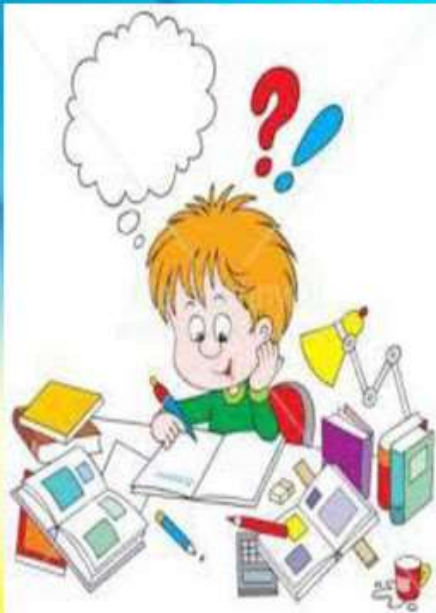
Навички ефективного спілкування.

Розглянути таблицю

Досліджуємо

- Перше слово в реченні пишемо з великої букви.
- Усі слова в реченні пишемо окремо одне від одного.
- Речення виражає закінчену думку.

Завдання 1

Скласти три різні речення за метою висловлювання (за картинкою)

Розгляньте малюнки, що зображують різні емоції (додаток 1).

- Чи можемо ми невербально зрозуміти настрій людини? (обговорення)

З якою людиною нам було б приємно спілкуватися?

Підсумок уроку.

Підсумок уроку

- **Спілкування** — це обмін думками, новинами, враженнями, тобто повідомленнями.
- Спілкуватися можна використовуючи слова (вербально) та без них (невербально), з використанням міміки, жестів, інтонації тощо.
- **Міміка** — виразні рухи м'язів обличчя людини.
- **Жести** — виразні рухи частин тіла (рук, ніг, голови).
- Для порозуміння необхідними є: щирість і тактовність; доброзичливість і гарні манери; вміння говорити та слухати, розуміти невербальні сигнали.
- Зайва сором'язливість перешкоджає спілкуванню, але за необхідності можна набути упевненості у різних ситуаціях.

Слово вчителя.

Багато людей почуваються невпевнено , коли спілкуються із незнайомими людьми .Через це вони нервують і можуть справити негативне враження. Іноді вони думають , що з цим нічого не поробиш .**Але ситуацію можна виправити , розвинути у собі важливі соціальні навички**

Уміння слухати не менш важливе , ніж уміння говорити . Той , хто слухає , є активним учасником розмови .

Буває, що підліткам важко почати або закінчити розмову. Під час розмови вони поведуться нестримно, перебивають співрозмовника, не дослухавши, критикують його, ображаються. Під час такого спілкування може виникнути відчуття непорозуміння, взаємна образа.

Щоб отримувати задоволення від спілкування, треба розвивати навички комунікації, навички ефективного спілкування.

Навички ефективного спілкування допомагають досягти поваги, визнання й успіху.

- **Спілкування** — це обмін думками, новинами, враженнями, тобто повідомленнями.
- Спілкуватися можна використовуючи слова (вербально) та без них (невербально), з використанням міміки, жестів, інтонації тощо.
- **Міміка** — виразні рухи м'язів обличчя людини.
- **Жести** — виразні рухи частин тіла (рук, ніг, голови).
- Для порозуміння необхідними є: щирість і тактовність; доброзичливість і гарні манери; уміння говорити та слухати, розуміти невербальні сигнали.
- Зайва сором'язливість перешкоджає спілкуванню, але за необхідності можна набути упевненості у різних ситуаціях.

III. Заключна частина.

Кожна особистість може розвиватись і самостверджуватись в процесі спілкування. За допомогою спілкування людина налагоджує контакти з іншими шляхом передачі їм інформації і впливу своєї особистості.

Позитивне доброзичливе спілкування є важливою складовою поведінки і здорового способу життя всіх людей.

Домашнє завдання.

Опрацювати матеріал підручника.

Написати міні твір, де б розкривався зміст прислів'я «Умієш говорити – умій і слухати».

Додаток 1

